

BEZPEČNOST POTRAVIN

Bezpečnost potravin je základním principem evropské potravinové politiky, který zaručuje ochranu zdraví spotřebitelů.

Bezpečnost potravin zahrnuje hygienu výroby potravin, kontrolní mechanismy, monitoring potraviných řetězců a bezpečnost krmiv. K zajištění bezpečnosti potravin přispívají státní organizace a instituce financované státem, a to zejména tvorbou legislativy, průběžnou a důslednou kontrolou zdravotní bezpečnosti a kvality, dlouhodobým sledováním výskytu cizorodých látek (monitoring), aplikací vědeckých stanovisek do praxe, informováním a vzděláváním spotřebitelů, mj. v zacházení s potravinami.

Strategie bezpečnosti potravin

Již od roku 2001 jsou základními řídicími dokumenty České republiky v oblasti bezpečnosti potravin strategie bezpečnosti potravin. V současné době platí již pátá strategie, Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2014 - 2020, schválená usnesením vlády České republiky č. 25 ze dne 8. ledna 2014.

2014-2020

Strategie zajištění bezpečnosti potravin a výživy pro roky 2014-2020 je rozdělena do několika částí. V první části stručně popisuje současný stav zajištění bezpečnosti potravin v ČR, definuje jeho hlavní prvky, zdůrazňuje význam spolupráce v oblasti bezpečnosti potravin na národní úrovni a vyzdvihuje spolupráci s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA). Dokument v této první části také popisuje aktuální situaci v oblasti výživy, která je jedním z klíčových faktorů primární prevence nejčastěji se vyskytujících chronických neinfekčních onemocnění (onemocnění srdce a cév, diabetes mellitus 2. typu, hypertenzní nemoc atd.).

V druhé části Strategie přináší východiska pro stanovení priorit. Uvedena je zde celá řada pozitivních a negativních trendů vč. popisu situace v oblasti legislativy, které charakterizují současnou situaci v oblasti bezpečnosti potravin a v oblasti výživy. Na základě uvedených charakteristik jsou v třetí části dokumentu definovány konkrétní priority pro období let 2014 - 2020, vč. uvedení zodpovědného rezortu či organizace.

2010-2013

Tento dokument navazuje na předcházející koncepční materiály z let 2001, 2004 a 2007, přičemž problematika bezpečnosti potravin, která je dlouhodobě jednou z priorit vlád ČR, je nově rozšířena o otázky výživy, jež jsou zásadní z pohledu dlouhodobého zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva. Vláda ČR vzala tento dokument na vědomí ve svém usnesení č. 61/2010.

Dlouhodobým cílem Strategie bezpečnosti potravin a výživy je posílení ochrany a podpory zdraví a oprávněných zájmů spotřebitelů. Souvisejícím cílem je posílení důvěry veřejnosti v systém zajištění bezpečných potravin, v jejich kvalitu a výživovou hodnotu. Dokument definuje klíčové oblasti rozvoje v letech 2010 - 2013 a stanovuje střednědobé úkoly pro subjekty působící v oblasti bezpečnosti potravin a výživy.

Za hlavní oblasti zájmu Strategie označuje další posilování spolupráce s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin, otázky komunikace a vzdělávání spotřebitelů i pracovníků státní správy a nově také oblast výživy obyvatel, která byla doposud řešena samostatně a nebyla součástí předcházejících strategií bezpečnosti potravin.

Předchozí strategické dokumenty v oblasti bezpečnosti potravin

2001 - 2004

Prvním strategickým dokumentem ČR v oblasti bezpečnosti potravin byla Strategie bezpečnosti (zdravotní nezávadnosti) potravin v ČR, schválená usnesením vlády ČR č. 1320/2001 ze dne 10. prosince 2001. Strategie stanovila jako klíčové požadavky dokončit harmonizaci legislativy EU, zajistit koordinaci činností ústředních orgánů státní správy a příslušných orgánů státního dozoru, optimalizovat síť laboratoří, ustavit vědecké výbory, zajistit intenzivní komunikaci se spotřebiteli, zajistit budování systému RASFF, zajistit spolupráci a koordinaci činností s EFSA.

2005 - 2009

V letech 2005 - 2006 byly střednědobé cíle ČR v oblasti bezpečnosti potravin definovány Strategií zajištění bezpečnosti potravin v ČR po přistoupení k EU, kterou schválila vláda ČR usnesením č. 1277/2004 dne 15. prosince 2004. Jednotlivé kroky směřují k efektivnímu propojení dílčích činností tak, aby se celý systém bezpečnosti potravin stal kompaktním, schopným pružně a efektivně reagovat na denní problémy i případné krize.

Strategie zajištění bezpečnosti potravin v ČR po přistoupení k EU byla v závěru roku 2006 vyhodnocena a revidována. Na základě vyhodnocení byl vládě ČR předložen ke schválení revidovaný text, který definoval nové úkoly na období 2007 - 2008.

Ačkoliv měl být navazující strategický dokument připraven do konce roku 2008, vzhledem k Předsednictví ČR Radě EU v první polovině roku 2008, byla platnost této Strategie prodloužena do konce roku 2009

System zajištění bezpečnosti potravin

Organizace systému zajištění bezpečnosti potravin v ČR vychází, tak jako ve všech zemích EU, z analýzy rizik. Ta je složena ze tří velkých celků, jež jsou uspořádány nezávisle, ale navzájem se doplňují: hodnocení a řízení rizik a komunikace o riziku.

Bezpečnost potravin je jednou z priorit vlády ČR, proto jsou koncepční strategická rozhodnutí předkládána vládě ČR k informaci, případně souhlasu.

Hodnocení rizik

Za hodnocení zdravotních rizik jsou zodpovědná odborná pracoviště Ministerstva zdravotnictví. V celém potravinovém řetězci se ovšem vyskytuje celá řada dalších rizik, která mají vliv např. na zdraví zvířat a rostlin. Pro jejich hodnocení byly ustaveny vědecké výbory.

Řízení rizik

System bezpečnosti potravin je v České republice koordinován resorty zemědělství a zdravotnictví, ve spolupráci s dalšími ministerstvy a jinými organizacemi státní správy.

Pro koordinaci spolupráce byla výše uvedeným usnesením vlády ustavena [Koordinační skupina bezpečnosti potravin](#), která je meziresortní platformou propojující jednotlivé subjekty v systému bezpečnosti potravin, tedy organizace zodpovědné za hodnocení rizik, řízení rizik a komunikaci o riziku.

Důležitou roli v systému bezpečnosti potravin hrají dozorové orgány, které vykonávají úřední kontrolu potravin (a krmiv) na trhu a dohlíží nad dodržováním požadavků stanovených zákonem o potravinách a souvisejícími vyhláškami.

Komunikace o riziku

Klíčovou částí systému je sdělování informací všem zúčastněným a veřejnosti. Nedílnou součástí systému je Informační centrum bezpečnosti potravin. V systému zajištění bezpečnosti potravin také mají nenahraditelné místo zájmové organizace a spotřebitelská sdružení, reprezentující právě tyto skupiny.

Informační centrum bezpečnosti potravin

Informační centrum bezpečnosti potravin (ICBP) vzniklo v roce 2002 na základě usnesení vlády ČR č. 1320/2001 ke [Strategii zajištění bezpečnosti potravin v České republice](#). ICBP je součástí odboru bezpečnosti potravin ministerstva zemědělství. Jeho úkolem je získávat a třídit dostupné informace z oblasti bezpečnosti potravin, zajišťovat jejich tok k příslušným institucím, zajišťovat osvětu a organizovat vzdělávací akce pro spotřebitele.

Uživatelé služeb ICBP dostávají ověřené a srozumitelné informace pokrývající celý řetězec výroby potravin, tj. od farmy až po konečného spotřebitele. Vedle problematiky bezpečnosti (nezávadnosti)

potravin se ICBP zaměřuje na otázky výživy obyvatel s cílem dosáhnout zlepšení zdravotního stavu populace v ČR.

Informační centrum bezpečnosti potravin zajišťuje:

1) Internetové stránky a aplikace

Internetové stránky bezpecnostpotravin.cz

Internetové stránky bezpecnostpotravin.cz poskytují základní informace o problematice bezpečnosti potravin a systému jejího zabezpečení v rámci ČR. K dispozici jsou tiskové zprávy dozorových orgánů, hlášení systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF), aktuální informace o možném riziku z potravin, hygieně při manipulaci s potravinami, ale i informace z oblasti výživových doporučení. Uživatelé internetových stránek mohou zdarma využívat službu tzv. e-mail listu, tj. po [zaregistrování](http://zaregistrovani) je jim zaslán souhrn aktuálních informací v periodicitě, kterou si sami určí.

Rychlé informace o závadných potravinách na českém trhu

Prostřednictvím internetových stránek bezpecnostpotravin.cz se uživatelé mohou zaregistrovat k elektronickému zaslání zpráv o závadných potravinách, které v tržní síti zachytily dozorové orgány. Další informace (i k hromadným registracím) na e-mailové adrese olaf.deutsch@mze.cz nebo na telefonním čísle 221 81 2361, 607 886 278.

Bezpečnost potravin A-Z

Slovník **Bezpečnost potravin A-Z** objasňuje základní termíny z problematiky bezpečnosti potravin, potravinářství, výživy a z dalších souvisejících oborů. Slovník je volně dostupný z internetových stránek bezpecnostpotravin.cz. Vstup do A-Z slovníku zde.

Aplikace do mobilních telefonů "Víš co jíš?"

Odbor bezpečnosti potravin Úřadu pro potraviny Ministerstva zemědělství spustil novou aplikaci „Víš co jíš?“, určenou pro majitele mobilních telefonů, které pracují v operačním systému Android verze 2.3.3 (Gingerbread) a vyšších verzích. Nový program přináší do mobilních telefonů přehledný seznam povolených potravinářských přídatných látek (tzv. Éček) s jejich detailním popisem a výkladový slovník pojmů „Bezpečnost potravin A-Z“.

Nová aplikace do mobilních telefonů "Víš co jíš?" je ke stažení na

adrese: <https://play.google.com/store/apps/details?id=cz.viscojis>

Internetové stránky viscojis.cz

Internetové stránky viscojis.cz jsou primárně určeny spotřebitelům. Na jejich tvorbě se podílejí odborníci z rezortu ministerstva zdravotnictví a ministerstva zemědělství, a to ve spolupráci s odborníky z České zemědělské univerzity. Uvedené stránky poskytují seriózní a ověřené informace o potravinách, možných rizicích z konzumace potravin, výživových a hygienických doporučeních a řadu zajímavostí z domova i ze zahraničí.

Součástí webových stránek je aplikace, která je přímo vázaná na výukový program pro pedagogy 2. stupně ZŠ "[Výživa ve výchově ke zdraví](http://VyzivaVeVychoveKeZdravi)" a pracovní sešity, které jsou určené pro žáky osmých a devátých tříd ZŠ.

Internetové stránky foodsafety.cz

Internetové stránky foodsafety.cz jsou určeny zahraničním uživatelům. Poskytují jim informace o tom, jak funguje v České republice systém zabezpečení nezávadných potravin. Uživatelé ze zahraničí mají k dispozici vybrané překlady tiskových zpráv dozorových orgánů a kontakty na organizace, které jsou součástí systému bezpečnosti potravin v ČR. Dostávají rovněž informace z koordinačního místa (Focal Point) pro technickou a vědeckou spolupráci s EFSA.

2) Vzdělávací aktivity a přednášková činnost ICBP

Výukové programy pro děti předškolního věku a 1. stupně ZŠ

Výukové programy vycházejí z doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO) „[5 klíčů k bezpečnému stravování](http://5klicuKBezpecnemuStravovani)“ - dospělá verze „[5 klíčů k bezpečnému stravování](http://5klicuKBezpecnemuStravovani)“ - dětská verze. Od roku 2011 programy volně čerpají i z programu „[Výživa ve výchově ke zdraví](http://VyzivaVeVychoveKeZdravi)“. Na realizaci

záabavných programů pro děti se podílejí [Sdružení Tereza](#) a hudební skupina [Vanda a Standa](#). Programy jsou nabízeny zdarma pouze předškolním zařízením a 1. stupni ZŠ.

Přednášky pro žáky 2. stupně ZŠ

Cílem přednáškové činnosti je představit nový produkt ICBP pro děti a pedagogy 2. stupně ZŠ. Téma bezplatných přednášek je sestaveno podle osnovy nového výukového programu pro pedagogy 2. stupně („[Výživa ve výchově ke zdraví](#)“). V rámci přednášky vedené jedním nebo dvěma odbornými lektory jsou probírána témata týkající se problematiky zdravé výživy, základních hygienických a stravovacích návyků, alimentárních onemocnění.

Přednášky pro dospělé spotřebitele

ICBP realizuje v omezené míře i přednášky pro dospělé spotřebitele a studenty středních škol. Cílem přednášek je poskytnout informace o fungování systému bezpečnosti potravin v ČR. Přednášky pro spotřebitele jsou plně hrazeny z prostředků MZe.

Hlavní témata přednášek:

- Systém bezpečnosti potravin
- Činnost Informačního centra bezpečnosti potravin (jak získat informace)
- Prevence onemocnění z potravin, zdravá výživa

Elektronická učebnice Výukový program pro resort MŠMT „[Výživa ve výchově ke zdraví](#)“

Elektronická učebnice byla vypracována ve spolupráci s 3. lékařskou fakultou UK a je určen pro pedagogy a žáky 2. stupně ZŠ. Cílem produktu je nabídnout resortu MŠMT kvalitní produkt pro výuku žáků 2. stupně ZŠ, který vychází pouze z ověřených informačních zdrojů. Samotný program je rozdělen na šest základních témat:

- Živiny a voda
- Výživová doporučení
- Výživa a nemoci
- Nákazy z potravin a jejich prevence
- Otravy z jídla
- Potravinová bezpečnost

Každý pedagog má možnost si ke své výuce vybrat požadované téma. K výuce jsou připraveny k volnému stažení pracovní sešity k elektronické učebnici pro žáky 8. a 9. tříd ZŠ, který slouží k procvičení probrané kapitoly. Výukový program a pracovní sešity jsou k dispozici na hlavní stránce webových stránek viscojis.cz/teens ale i na stránkách www.bezpecnostpotravin.cz.

Další vzdělávací akce pro spotřebitele

ICBP realizuje pro spotřebitelskou veřejnost kromě přednášek a výukových programů i další akce s tematikou bezpečnosti potravin, na kterých spotřebitelé získávají podrobné informace k dané problematice. Součástí tzv. Dnů bezpečnosti potravin jsou nejenom přednášky, ale i realizace výše uvedených programů pro děti, popřípadě i rozdávání materiálů z produkce ICBP. Aktivity ICBP se realizují pouze na akcích nekomerčního charakteru, např. pro školská zařízení, zdravá města, Státní zdravotní ústav - regionální pracoviště podpory zdraví apod. Další informace ke vzdělávacím aktivitám ICBP získáte u Olafa Deutsche (tel.: 607 886 278, e-mail: olaf.deutsch@mze.cz).

3) Tiskový materiál ICBP

Propagační materiály a publikace

ICBP poskytuje veřejnosti řadu vzdělávacích materiálů - publikací, letáků a příruček. Publikace jsou k dispozici v elektronické verzi [zde](#). Označené materiály lze získat v omezeném množství v tištěné formě, a to přímo na adrese MZe, Těšnov 17, Praha, nebo poštou na vyžádání (e-mail: olaf.deutsch@mze.cz).

Všechny publikace jsou k dispozici zdarma, včetně úhrady poštovného. Publikace jsou určeny (v omezeném množství) pouze na aktivity k danému tématu.

Koordinační skupina bezpečnosti potravin

Koordinace činností jednotlivých rezortů a dalších organizací.

Zajištění ochrany zdraví a podpory zájmů spotřebitele prostřednictvím bezpečných potravin vyžaduje vysokou míru spolupráce a koordinaci aktivit všech zainteresovaných vládních i nevládních institucí v rámci vymezených kompetencí.

V roce 2002 byla proto v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 10. prosince 2001 č. 1320 ke [Strategii zajištění bezpečnosti \(nezávadnosti\) potravin v ČR](#) ustavena meziresortní Koordinační skupina bezpečnosti potravin (KSBP). Jsou v ní zastoupeny ústřední orgány státní správy, příslušné orgány státního dozoru, spotřebitelské a profesní organizace. Pro podporu činnosti KSBP jsou podle potřeby vytvářeny pracovní skupiny k jednotlivým problematikám. Sekretariátem KSBP je odbor bezpečnosti potravin ministerstva zemědělství.

Úkolem KSBP je zejména koordinace činností jednotlivých rezortů a stanovení priorit v oblasti bezpečnosti potravin, zajištění vzájemné spolupráce na národní úrovni, posilování spolupráce s národními institucemi bezpečnosti potravin členských států EU a EFSA.

KSBP umožňuje zapojení zájmových svazů (Potravinařská komora, Agrární komora, Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR) a nevládních organizací (spotřebitelská sdružení) do systému bezpečnosti potravin. Tato sdružení a organizace představují důležitý hlas producentů a spotřebitelů potravin a krmiv.

Konkrétní odpovědnost jednotlivých rezortů viz [Systém bezpečnosti potravin v ČR](#).

Evropský úřad pro bezpečnost potravin EFSA

Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) má od roku 2005 své stálé sídlo v italské Parmě. Posláním úřadu je poskytovat nezávislá vědecká stanoviska, vědeckou a technickou podporu pro činnost Evropského společenství ve všech oblastech, které mají přímý nebo nepřímý vliv na bezpečnost potravin a krmiv. Tím má přispívat ke zvyšování důvěry spotřebitelů, hladkému fungování vnitřního trhu a k vysoké úrovni ochrany lidského zdraví, zdraví a pohody zvířat, zdraví rostlin a ochrany životního prostředí.

Dozorové orgány

Dozorové orgány nad potravinami a krmivy.

Úřední kontroly v celém potravinovém řetězci od prvovýroby až po prodej spotřebiteli provádějí příslušné orgány státního dozoru (dozorové orgány) v působnosti Ministerstva zemědělství (Státní veterinární správa, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský a Ústav pro kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv) a Ministerstva zdravotnictví (orgány ochrany veřejného zdraví). V odůvodněných případech se dále na úřední kontrole podílí Státní úřad pro jadernou bezpečnost a orgány Celní správy České republiky.

Úřední kontroly slouží k ověření toho, zda jsou dodržována pravidla, jejichž cílem je zejména:

- a) předcházet rizikům, která přímo nebo prostřednictvím životního prostředí hrozí člověku a zvířatům, tato rizika odstraňovat nebo snižovat na přijatelnou úroveň;
- b) zaručovat poctivé jednání v obchodu s krmivy a potravinami a chránit zájmy spotřebitelů, včetně označování krmiv a potravin a jiných forem informování spotřebitelů.

Kompetence dozorových orgánů jsou stanoveny v příslušných zákonech a jejich odpovědnosti jsou:

Státní zemědělská a potravinářská inspekce vykonává státní dozor při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu a při vstupu a dovozu potravin a surovin ze třetích zemí, pokud tento dozor není prováděn orgány veterinární správy, nad ohlášením zásob.

Bližší údaje naleznete na www.szpi.gov.cz.

Státní veterinární správa

Státní veterinární správa ČR - orgány veterinární správy provádí státní dozor při výrobě, skladování, přepravě, dovozu a vývozu surovin a potravin živočišného původu, při prodeji surovin a potravin živočišného původu v tržnicích a na tržišťích, při prodeji potravin živočišného původu v prodejnách a prodejních úsecích, kde dochází k úpravě masa, mléka, ryb, drůbeže, vajec nebo k prodeji zvěřiny, a v prodejnách potravin, pokud jsou místy určené při příchodu surovin a potravin živočišného původu z členských států Evropské unie. Bližší údaje naleznete na www.svscr.cz.

Orgány ochrany veřejného zdraví provádějí výkon státního dozoru při poskytování stravovacích služeb a ke zjišťování příčin poškození nebo ohrožení zdraví a zamezení šíření infekčních onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin. Odpovídají také za kontrolu materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami. Bližší údaje naleznete na www.mzcr.cz.

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský provádí správní řízení a vykonává jiné správní činnosti, odborné a zkušební úkony, kontrolní a dozorové činnosti v oblasti odrůdového zkušebnictví, krmiv, agrochemie, půdy a výživy rostlin, osiv a sadby pěstovaných rostlin, trvalých kultur (vinohradnictví a chmelařství), ochrany proti škodlivým organismům a v oblasti přípravků na ochranu rostlin. Bližší údaje naleznete na www.ukzuz.cz.

Dozorový orgán "Státní rostlinolékařská správa" zanikl ke dni 1. ledna 2014, kdy nabyl účinnosti zákon č. 279/2013 Sb., jímž zanikla Státní rostlinolékařská správa a všechna práva a závazky, které do dne účinnosti výše uvedeného zákona tento úřad vykonával, přešly na Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv plní úkoly dané zejména zákonem o léčivech a veterinárním zákonem v oblasti regulace výroby, kontroly jakosti, distribuce a používání veterinárních léčiv a veterinárních přípravků.

Bližší údaje naleznete na www.uskvbl.cz.

Monitoring cizorodých látek

Program "Monitoring cizorodých látek" zahrnuje sledování cizorodých látek v celém potravním řetězci, nejen v potravinách, ale i v surovinách. Každoroční sledování přináší ucelený pohled na zatížení agrárního a potravinářského sektoru jednotlivými kontaminanty. Monitorování je pro ČR závazné a vychází z každoročních doporučení Evropské komise k získání srovnatelných dat v daných oblastech, která slouží buď k tvorbě limitů u látek, u nichž limity stanoveny zatím nejsou, nebo k mapování výskytu určitých látek na území EU.

Výsledky monitoringu cizorodých látek jednotlivých členských států jsou využity a zpracovány v pracovních orgánech EK. Experti jak [dozorových organizací](#) podílejících se na provádění monitoringu cizorodých látek, tak Ministerstva zemědělství, se na základě existujících dat mohou aktivně účastnit jednání Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat a jeho jednotlivých podskupin. S ohledem na nové informace a vývoj v [Codexu Alimentarius](#) je možno pružně měnit maximální limity některých kontaminujících látek. Jsou stanoveny maximální limity některých kontaminujících látek v potravinách a je třeba průběžně sledovat jejich dodržování.

Plány monitoringu jednotlivých organizací jsou průběžně upravovány o některé analýzy kontaminantů či o komodity, jak bylo projednáno a dohodnuto v pracovních skupinách Evropské komise, a ve vazbě na plnění právních předpisů Komise. Zároveň se přihlíží na zjištění notifikovaná systémem [RASFF](#). Zadání požadavků na zajišťování monitoringu cizorodých látek se pružně mění s požadavky Evropské komise.

System rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF)

System rychlého varování pro potraviny a krmiva (Rapid Alert System for Food and Feed, RASFF) slouží k oznamování přímého nebo nepřímého rizika pro lidské zdraví pocházejícího z potravy

nebo krmiva. Umožňuje rychlé a účinné sdílení informací o nebezpečných potravinách nebo krmivech mezi členy systému: Evropskou komisí, členskými státy EU a EFTA (Island, Lichtenštejnsko a Norsko) a Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA).

Systém RASFF byl zřízen na základě článku 50 [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 178/2002](#), kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.

Ve všech členských státech a v Evropské komisi byla vytvořena kontaktní místa, mezi nimiž probíhá výměna informací o nebezpečných potravinách nebo krmivech. Pokud má některý člen RASFF informace o závažném zdravotním riziku u potravin či krmiv, musí prostřednictvím RASFF okamžitě informovat Evropskou komisi. Komise vyhodnocuje všechna příchozí hlášení a předává je dále všem členům RASFF prostřednictvím jednoho ze čtyř typů oznámení:

- **Varování** jsou zasílána, pokud jsou potraviny či krmiva představující vážné rizika nabízeny spotřebitelům ke koupi a je tedy nutné rychle jednat.
- **Informace** se používají v případech, kdy rizikové potraviny či krmiva již nejsou na trhu nebo se riziko nepovažuje za závažné, tudíž není od ostatních členů rychlý postup vyžadován.
- **Odmítnutí na hranicích** se týká zásilek potravin a krmiv, které byly testovány a odmítnuty na vnějších hranicích EU (a EHP), bylo-li u nich zjištěno zdravotní riziko.
- **Novinky** jsou veškeré informace týkající se bezpečnosti potravin a krmiv, které nejsou sdělovány prostřednictvím varování či informací, avšak jsou považovány za významné pro kontrolní orgány.

Následně členové systému provedou kroky podle typu oznámení a okamžitě informují Komisi o přijatých opatřeních.

Přístup do on-line databáze všech oznámení, výroční zprávy o fungování systému RASFF v EU a další informace a jsou dostupné na [internetových stránkách Evropské komise](#).

[Týdenní přehled hlášení ze systému RASFF ZDE](#)

RASFF v ČR

Fungování RASFF v České republice je upraveno [Nařízením vlády č. 98/2005 Sb.](#), kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv.

Národním kontaktním místem (NKM) v RASFF je podle §15 odst. 4 zákona č.110/97 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích [Státní zemědělská a potravinářská inspekce](#) (SZPI). NKM soustřeďuje informace ze všech dozorových orgánů nad potravinami a krmivy v ČR. Dojde-li ke zjištění výskytu nebezpečného výrobku některým z dozorových orgánů v ČR, odesílá NKM do Evropské komise informace získané od jednotlivých účastníků národního systému. Česká republika je pak zpětně informována o kontrolních zjištěních v členských státech EU.

Týdenní přehledy notifikací jsou zveřejňovány na stránkách [Informačního centra bezpečnosti potravin](#). Na základě přehledů Evropské komise je zpracovává Ústav zemědělské ekonomiky a informací.

SZPI ze své funkce NKM uveřejňuje přehled oznámení, která v rámci RASFF přijala nebo odeslala. Tento přehled se v průběhu roku aktuálně doplňuje o nová oznámení. [Přehledy hlášení nejdete zde](#).

Ministerstvo zemědělství zpracovává pravidelně od roku 2005 zprávu o činnosti systému RASFF v ČR. Zpráva obsahuje vysvětlení fungování systému, zhodnocení funkčnosti systému, textové a grafické vyhodnocení jednotlivých typů oznámení a toxikologický slovníček.

Varování před závadnými potravinami

Informační centrum bezpečnosti potravin zprovoznilo na internetových stránkách [bezpecnostpotravin.cz](#) aplikaci tzv. e-mail list, která poskytuje uživatelům veškeré informace, které byly vloženy na web [bezpecnostpotravin.cz](#). Uživatelé internetových stránek mohou tuto službu zdarma využívat, tj. po [zaregistrování](#) je jim zasílán souhrn aktuálních informací v rozsahu a v periodicitě, který si sami určí. Prostřednictvím internetových stránek [bezpecnostpotravin.cz](#) se mohou také uživatelé [zaregistrovat](#) k elektronickému zasílání zpráv a to pouze o závadných potravinách, které v tržní síti zachytily dozorové orgány.

Další informace (i k hromadným registracím) na e-mailové adrese olaf.deutsch@mze.cz nebo na telefonním čísle 221 81 2361, 607 886 278.

Environmentální techniky a technologie

Všechny současné moderní postupy, metodiky, techniky a technologie, které souvisejí s intenzivní potravinářskou, asanační a zemědělskou výrobou, lze souhrnně definovat jako **environmentální techniky a technologie**. Jedná se o klasické konvenční techniky a technologie s cílem zajistit prevenci, ochranu, snížení nebo eliminaci znečištění životního prostředí. V resortu Ministerstva zemědělství zahrnují environmentální a technologickou problematiku potravinářských a zpracovatelských výrobních odvětví, kafilerii a asanačních výrobních činností, a intenzivních chovů hospodářských zvířat.

Podstatou těchto technik a technologií jsou progresivní know-how stávající environmentální a technologické úrovně poznání, nejlepší dostupné techniky (BAT) a nově vzniklé techniky (emerging techniques). Jejich urychlená aplikace do výrobní praxe je v současnosti hlavní prioritou znamenající výhodu konkurenceschopnosti pro každý podnik. Problematikou potravinářských, asanačních a zemědělských výrobních odvětví se zabývají členové a experti **Technických pracovních skupin (TPS)**. Jednání a činnost TPS je řízena a koordinována Ministerstvem zemědělství.

V oblasti agro-potravinářství pro výzkum, vývoj, eko-inovace a nejlepší dostupné techniky (BAT) byla v r. 2011 zřízena tzv. **Centra BAT**.

BAT centrum při Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích se specializuje na poradenství, vzdělávání, výzkum, vývoj a eko-inovace zejména v oblasti intenzivních chovů hospodářských zvířat (Katedra zemědělské, manipulační a dopravní techniky, zf.jcu.cz).

BAT centrum při Mendelově univerzitě v Brně na Ústavu zemědělské, potravinářské a environmentální techniky (af.mendelu.cz) se specializuje na poradenství, vzdělávání, výzkum, vývoj a eko-inovace např. v potravinářství, odpadech, asanační či bioplynové problematice.

Prevence, ochrana a znečištění životního prostředí z výrobních činností na centrální úrovni státní správy spadá pod kompetence resortů Ministerstva životního prostředí (MŽP, mzp.cz), Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO, mpo.cz), Ministerstva zemědělství (MZe, eagri.cz), dále odborných institucí např. České informační agentury životního prostředí (CENIA, cenia.cz) nebo České inspekce životního prostředí (ČIŽP, cizp.cz).

Kontakty pro dílčí odborné oblasti:

Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC, ippc.cz)

Integrovaný registr znečištění (IRZ, irz.cz)

Integrovaný systém pro ohlašování povinností (ISPOP, ispop.cz)